

Rocznik sześćdziesiąty siódmy.

Urzędowy Oređownik Kościelny dla diecezji chełmińskiej.

Nr. 5.

Poniedziałek, 30-go czerwca

1924.

Konta u P. K. O. w Poznaniu wzgl. Warszawie. — (Konta poniżej 200.000 są u P. K. O. Warszawa).

a) Nr. 200 331 Biskupi Jen. Wikarjat Chełmiński.	f) Nr. 200 717 Komitet Stow. Św. Bonifacego i Wojciecha
b) Nr. 205 413 Kasa Kancelarii Biskupiej.	g) Nr. 205 576 Prokuratura seminarjum duchownego Pelplin — telef. 69.
c) Nr. 200 562 Kasa Kapituły Chełmińskiej.	h) Nr. 144 974 Dzieło św. Dzieciństwa Kraków, Kleparz 19.
d) Nr. 200 255 Kasa posiłkowa ks. ks. Emerytów diecezji Chełmińskiej.	i) Nr. 160 138 Rada diec. Chełmińskiej w Pelplinie (Tow. Misyjne).
e) Nr. 202 549 Directorium Sod. Ignatianae.	

T r e ś ć :

48. Jubileusz Najprzewielebniejszego Ks. Biskupa Ordynariusza.	Podatek majątkowy.
49. Kolekta na Katedrę Pelplińską.	57. Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 15. września 1923 r. w sprawie kwalifikacji do nauczania religii.
50. Imperata.	58. Sodalitas Ignatiana.
51. Exercitia spiritualia.	59. Kasa posiłkowa.
52. De dispensationibus matrimonialibus.	60. Zmiany w Duchowieństwie.
53. Egzamin proboszczowski.	
54. Ceremonja przyjmowania Prezydenta Rzeczypospolitej.	
55. Sposób odprawienia nabożeństw państwowych i narodowych.	

48.

Jubileusz Najprzewielebniejszego Ks. Biskupa Ordynariusza.

Dnia 9-go lipca r. b. obchodzi nasz Najprzewielebniejszy Ks. Biskup Ordynariusz srebrny jubileusz konsekracji swej na biskupa. Będzie On go tak, jak w r. 1920 złoty jubileusz kapłaństwa swego, obchodził w cichości. Ale my nie możemy pozwolić, aby dzień ten przeszedł cicho bez jakiegokolwiek obchodu.

Co Dostojny Jubilat przez te 25 lat uczynił i wycierpiał, wspominać nie chcemy, sądząc, że pora ku temu jeszcze nie nadeszła. Prześwietna kapituła katedralna Chełmińska zawsze stała jednomyślnie po stronie Biskupa swego. A jak kapituła, tak i cała diecezja. Jaka czcía i uwielbieniem otaczają diecezjanie swego sędziwego Arcypasterza najnowszy dowód tego Zjazd Katolicki w Tczewie.

Na uświetnienie jubileuszu naszego Najprzewielebniejszego Arcypasterza i na podziękowanie Panu Bogu za dobrodziejstwa i łaski Najprzewie-

lebniejszemu Jubilatowi w ciągu tych 25 lat urzędowania biskupiego udzielone odprawi się w katedrze dnia 10-go lipca, a po diecezji w następną niedzielę uroczysta suma, a po niej wystawienie Przenajświętszego Sakramentu i Te Deum pro gratiarum actione et adnexa oratione pro Epp.

Pelplin, dnia 14. czerwca 1924.

Generalny Wikarjat Chełmiński.

49.

Kolekta.

Diecezja Chełmińska obchodzi w r. b. dwa jubileusze:

1) jeden dnia 9-go lipca, mający się po diecezji pamiątkę, że Najdostojniejszy Arcypasterz nasz, ks. obchodzić w niedzielę następną t. j. 13-go lipca, na Biskup Dr. Rosentreter tego dnia przed 25 latni na biskupa konsekrowany został,

2) Drugi dnia 3-go sierpnia na pamiątkę, jak przed stu laty kapituła Chełmińska z Chełmży do Pelplina przeniesioną została, a kościół tutejszy OO. Cystersów odtąd został kościołem Biskupim, czyli katedrą diecezji Chełmińskiej.

Niestety dach katedry znajduje się w opłakanym stanie. W r. 1920 zdołała kapituła zakupić jeno wapna i kilka tysięcy dachówek. Na podjęcie dalszej pracy nie było środków. Tedy w r. 1922 ośiaraował rząd polski około dwa miliony marek pol., tak, iż jedną połać południową, używszy nieco starego materiału, a dokupiwszy jeszcze nowych dachówek, odnowić zdołano. — W r. 1923 dostała kapituła od Rządu 10 milionów marek pol., ale to starczyło tylko na zakupienie trochę dachówek, ale do pracy nie było się za co zabrać.

Ponieważ wygiad katedry, mianowicie wobec tego podwójnego jubileuszu, smutnie się przedstawia, prosimy diecezjan naszych, aby przy tej okazji pamiętali o katedrze naszej i, jak kto może, do naprawy jej hojnie się przyczynili.

Na ten cel odprawi się w niedzielę, dnia 3-go sierpnia kolekta na rzecz katedry. Ponieważ sprawa bardzo nagli, a środków bardzo wiele potrzeba, prosimy Wielebnych Księży proboszczów i rządców kościoła, aby ją wiernym gorąco polecili, i w 8 dniach do księży Dziekanów wysłali.

Pelplin, dnia 16-go czerwca 1924 r.

Biskupi Generalny Wikarjat.

50.

Imperata.

Dla uproszenia od Boga dobrych urodzajów i pomyślniej pogody na czas żniw rozporządzamy, aby Wielebni Księża aż do Festum Exaltationis S. Crucis (14 września) brali we mszy św. o ile rubryki na to pozwalają, wedle potrzeby albo Orationem ad petendam pluviam albo ad postulandam serenitatem (Orationes diversae nr. 16 i 17) jako collectam imperatam.

Pelplin, dnia 13 czerwca 1923 r.

51.

Exercitia spiritualia pro dioecesis Culmensis sacerdotibus hoc anno more solito in Seminario Clericorum Pelplinensi a die 8—12 Septembris in gua germanica instituentur. Quod cum Reverendo clero communicantes hisce monemus, ut omnes sacerdotes, qui exercitiis interesse intendunt, (canon 126) usque ad 31 Augusti Vicariatui Generali Episcopali praenuntient. Expletis exercitiis sessio Sodalitatis Ignatianae.

Pelplini, 13 Juni 1924.

Omnes sacerdotes saeculares debent tertio saltem quoque anno spiritualibus exercitiis, per tempus a proprio Ordinario determinandum, in pia aliqua religiosave domo ab eodem designata vacare; neque ab eis quisquam eximatur, nisi incasu particulari, insta de causa ai de expresse eiusdem Ordinarii licentia.

52.

De dispensationibus matrimonialibus.

Cum clero curato communicamus, quoad dispensationes matrimoniales Sedem Apostolicam sibi reservare impedimenta consanguinitatis in secundo et affinitatis in primo gradu lineae collateralis impedimenta linearum diversarum, quandocunque in censum venit, primus gradus. Hinc fit, ut eiusmodi dispensationum facultas post aliquot tantum hebdomadas ex Cancellaria nostra expediri possit.

Pelplini, die 20 Junii 1924.

53.

Concursus pro approbandis quoad scientiam sacerdotibus, qui parochorum munere fungi velint, habebitur diebus 29, 30, 31 Juli a. c. Concursum subituri duobus saltem hebdomadis ante terminum supra constitutum Vicariatui Generali in scriptis nomen dabunt simulque ad tramitem normae de die 3 Junii 1858 testimonia transmittent.

Pelplini, die 13. Junii 1924.

54.

Ceremoniał przyjmowania Prezydenta Rzeczypospolitej.

Na Konferencji Biskupów odbytej w dn. 24—27 czerwca 1923 r. ustalony został ceremoniał przyjmowania Prezydenta Rzeczypospolitej przez duchowieństwo w sposób następujący:

Gdyby wypadło przyjmować Prezydenta na granicach miasta lub wsi, Biskup wita go przybrany w ramię i mucet. kanonicy i inni kapłani przybrani w szaty chórowe.

Prezydentowi, przybywającemu do kościoła, Biskup, ubrany w ramię i mucet względnie kanonik lub inny kapłan, przybrany w zwykłe szaty chórowe, podaje kropidło, następnie wprowadzą go do kościoła przy śpiewie Te Deum, lub innej pieśni.

Dla Prezydenta w presbyterjum przygotowuje się siedzenie i klęcznik, okryty sukrem lub inną materją. Prezydent kłeka, a Biskup, przybrany w kapę i mitrę, nie biskup zaś tylko w kapę stanawszy na stopniach ołtarza po stronie epistoły, zwrócony do Prezydenta modlącego się, śpiewa werset i modlitwę:

V. Salvum fac principem nostrum Domine.

R. Deus meus, sperantem in Te.

V. Mitte ei, Domine, auxilium de sancto.

R. Et de Sion tuere eum.

V. Nihil procifiat inimicis in eo.

R. Et filius iniquitatis non nocebit ei.

V. Fiat pax in virtute Tua.

R. Et abundantia in turribus Tui.

V. Domine, exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad Te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus: Deus, cui omnis potestas et dignitas famulatur, da huic famulo Tuo, principi N., prosperum suae dignitatis effectum, quo Te semper timeat, Tibique jugiter placere contendat. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Poczem biskup udziela błogosławieństwa, rozbiera się z szat pontyfikalnych i do drzwi Prezydenta odprowadza. Gdy Prezydent przybywa do kościoła dla wysłuchania Mszy św., przełożony kościoła przyjmuje go w szatach chórowych, oddaje pokłon, podaje kropidło do przeżegnania się i przeprowadza do ołtarza. Po nabożeństwie odprowadza go do drzwi i żegna pokłonem. Podczas Mszy nie oddaje się Prezydentowi żadnych ukłonów. (S. R. C. 29 Mart. 1659, Regni Corsicae; 18 Ap. 1642. Iacuen) i nie podaje ewangelji do pocałowania. (Caer. epp. 1 I, c. 13, n. 13). Gdyby Prezydent był obecny na Mszy śpiewanej, to należy Go okadzać post Episcopum (t. j. po tych kanonikach, którzy przy Biskupie stoją. (Caer. epp. 1. I. c. 24, n. 30). Pocałunku pokoju udziela presbyter assistens, podaje do pocałowania pacyfikał. (Caer. epp. 1. I. c. 24, n. 6).

55

Sposób odprawienia nabożeństw państwowych i narodowych.

Na mocy uchwały tejże Konferencji nabożeństwa z tytułu powyższego mogą być:

1) dziękczynne, składające się ze Mszy św. śpiewanej z kazaniem i Te Deum wraz z modlitwą jak w dn. 10. X. Off. grat. pro Victoria Chocim.; panegiryków ku czci osób żyjących mówić nie wolno. Jedynym stałym nabożeństwem dziękczynnym jest dzień 3 Maja, które ma być wszędzie odprawione.

2) błagalne, które polega na odprawieniu Mszy św. cichej lub śpiewanej po niej „Święty Boże“ z modlitwą: „Boże, który się grzechem obrażasz, a pokutą ubłagać się dajesz, racz wejrzeć miłosierdzie na prośby ludu Twego do Ciebie z pokorą modły zanoszącego, i racz od nas oddalić kary, na któreśmy przez grzechy zasłużyli. Przez Chrystusa Pana naszego“. Amen. V. Pomoć Pańska niech będzie zawsze z nami. R. Amen.

3) żałobne, które polega na odprawieniu śpiewanej Mszy św. żałobnej (może być wystawiony katafalk lub całun rozłożony, a wówczas ma być po Mszy św. absolucja i „Salve Regina“). W razie gdyby zarządzono nabożeństwa za prezydenta niekatolika, jawnego masona lub tym podobnego, odprawia się zamiast nabożeństwa żałobnego, Mszę św. śpiewaną „in colore diei“ — pro salute Reipublicae, a po niej odśpiewać należy modlitwę w mszału nr. 12 „inter diversas orationes—pro quacunque necessitate“. W takim wypadku uprzednio na-

leży wytłómaczyć ludowi, że jest to nabożeństwo za pomyślność Ojczyzny:

4) z innych okazji nabożeństwo polega na odprawieniu Mszy św. in colore diei, cichej lub śpiewanej, stosownie do okoliczności. Powyższe nabożeństwa stosownie do potrzeby lub żądania można zawsze odprawiać, z tem zastrzeżeniem tylko, aby w razach wątpliwych zwracać się do Kurji.

Powyższe dwa zarządzenia Episkopatu Polskiego podajemy niniejszem do wiadomości Wielebnego Duchowieństwa i przestrzegania.

Pelplin, dnia 17 czerwca 1924 r.

56.

Podatek majątkowy.

Kurja biskupia podaje do wiadomości W. Duchowieństwa okólnik Ministerstwa Skarbu w sprawie podatku majątkowego: Ministerstwo Skarbu Depart. podat. i opl. D. P. O. L.: 1732-V Warszawa, dnia 19 maja 1924 r.

Do wszystkich Izb skarbowych (z wyjątkiem Krakowa) i Wydziału Skarbowego Województwa Śląskiego w Katowicach.

Na skutek licznych memoriałów Kurji Biskupich w przedmiocie opodatkowania 1) duchowieństwa oraz 2) majątków kościelnych, klasztornych i t. p. tudzież celem jednolitej interpretacji ustępu d) art. 3 ustawy o podatku majątkowym (Dz. U. R. P. nr. 94 poz. 746) oraz § 4. B. punkt 6 rozporządzenia IV. Ministra Skarbu z dnia 1. stycznia 1924 r. (Dz. U. R. P. nr. 4 poz. 32.) Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, co następuje:

1) Duchowni wszystkich wyznań, którzy faktycznie użytkownią majątki beneficyjalne, erekcyjne itp. majątki kościelne, nie mogą być uważani za posiadaczy prawa majątkowego (użytkowania) w rozumieniu k. c. i § 17. Rozporządzenia II. Ministra Skarbu z dnia 15 listopada 23 r. (Dz. U. R. P. nr. 123 poz. 996) albowiem dochody z użytkowanych przez nich majątków stanowią w całości lub w części ich uposażenie służbowe (pensje), które jako takie nie podlegają podatkowi majątkowemu.

Duszpasterze zatem podlegają podatkowi majątkowemu tylko od innego ew. posiadanego majątku prywatnego (np. inwentrza żywego i martwego, urządzenia domowego, kosztowności itp.) nie związanego z wykonywanym przez nich urzędem.

Wyrażona w ostatnim zdaniu § 4. B. punkt d) rozp. IV. Ministra Skarbu z dnia 2 stycznia 1924 r. zasada, że użytkownik płaci podatek tylko od wartości prawa użytkowania, określonej w myśl § 17 rozp. II Ministra Skarbu z dnia 15 listopada 1923 r. ma zastosowanie do użytkowników duchownych tylko w tych wypadkach, w których oni użytkownią pewien majątek nie związany z piastowanym przez nich urzędem.

2) Majatki kościelne, klasztorne i t. p., o ile nie służą celom kultu-religijnego, bezpośrednio względnie, o ile dochody z nich nie są obracane wyłącznie na powyższy cel, podlegają zasadniczo podatkowi majątkowemu, zgodnie z postanowieniami art. 3 II. punkt d) ustawy o podatku majątkowym § 4. B. pkt 6. Rozporządzenia IV. Ministra Skarbu z dnia 1. stycznia 1924. (Dz. U. R. P. nr. 4 poz. 32). Rozumie się, że powyższa zasada nie wyklucza uwolnienia pewnych majątków kościelnych na zasadzie art. 3 I. punkt 4 ustawy o podatku majątkowym, tj. o ile majątek nie przenosi wartości 3.000 zł.

3) Równocześnie Ministerstwo Skarbu poleca umorzyć przypisane od nieruchomości kościelnych (beneficjalnych, kapitulnych, biskupich) klasztornych i innych zrzeszeń religijnych, kwoty drugiej zaliczki na poczet podatku majątkowego, ewent. uiszczone tytułem tej zaliczki wpłaty zaliczyć na poczet pierwszej raty podatku, płatnej w czasie od 10 czerwca do 10 lipca 1924 r.

Minister Skarbu
Wł. Grabski.

57.

Rozporządzenia prawno-państwowe

Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 15 września 1923 r.

w sprawie kwalifikacji zawodowych duchownych rzymsko-katolickich do nauczania religii w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich państwowych i prywatnych.

Na zasadzie art. 2 ustawy z dnia 26 września 1922 roku, dotyczącej kwalifikacji zawodowych do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich państwowych i prywatnych (Dz. U. R. P. poz. 828), po porozumieniu się z właściwymi władzami kościelnymi, zarządza się co następuje:

§ 1. Kwalifikację zawodową do nauczania religii w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich państwowych i prywatnych stanowi dla duchownych rzymsko-katolickich:

a) stopień naukowy uniwersytecki: doktora, magistra lub licencjanta, otrzymany na wydziale teologii katolickiej uniwersytetu lub zakładu teologicznego w Polsce lub jednego z uniwersytetów i zakładów teologicznych zagranicznych, których świadectwa uzasadniają w myśl obowiązujących przepisów prawo do dodatku za studia wyższe;

b) świadectwo złożenia egzaminu pedagogicznego na prefekta przed komisją biskupią wraz ze

świadectwem ukończenia studiów teologicznych w uniwersytetach i zakładach teologicznych albo w tych diecezjalnych seminarjach duchownych w Polsce, w których do przyjęcia wymagane jest świadectwo dojrzałości ze szkoły średniej ogólnokształcącej.

§ 2. Do udzielenia nauki religii potrzebuje duchowny rzymsko-katolicki oprócz kwalifikacji naukowych jeszcze misji kanonicznej, udzielonej mu przez właściwego Biskupa.

Przepisy przejściowe.

§ 3. Za posiadających kwalifikacje naukowe i zawodowe do nauczania religii rz.-k. w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich uważa się również duchownych rzymsko-katolickich, którzy:

a) przed upływem roku 1917 ukończyli Akademię duchowną w Petersburgu ze stopniem doktora, magistra, kandydata lub ukończonego studenta;

b) posiadają świadectwo ukończenia studiów teologicznych w seminarjum duchownym oraz dyplom ukończenia studium pedagogicznego, wydany przez państwową komisję egzaminacyjną przy państwowym Instytucie Pedagogicznym w Warszawie;

c) którym przyznano prawo pobierania dodatku za studia wyższe na mocy art. 15 ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. o uposażeniu nauczycieli i dyrektorów państwowych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich, preparand oraz wizytatorów szkół (Dz. U. R. P. nr. 65 poz. 433) oraz w myśl art. 17 rozporządzenia Prezydenta Ministrów, Ministra Skarbu, Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Ministra b. Dzielnicy Pruskiej z dnia 25 października 1920 r. w celu wykonania ustawy z dn. 13 lipca 1920 r. o uposażeniu nauczycieli państwowych szkół ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich i preparand oraz wizytatorów (Dz. U. R. P. nr. 103 poz. 688);

d) byli w czynnej służbie nauczycielskiej w czasie wejścia w życie przytoczonej na wstępie ustawy, a przed upływem 1921 r. ukończyli 30 lat życia, odbyli sześć semestrów wyższych studiów teologicznych w charakterze studentów oraz 5-let. praktykę szkolną, z czego co najmniej 2 lata w szkołach średnich ogólnokształcących w wymiarze przynajmniej 14 godzin tygodniowo, jeżeli Minister W. R. i O. P. na wniosek właściwego Ordynariatu biskupiego uzna 1) praktykę za zadawalną, 2) studia wyższe za dostatecznie udowodnione świadectwami prac seminaryjnych lub egzaminów półrocznych;

e) byli w czynnej służbie nauczycielskiej w czasie wejścia w życie przytoczonej na wstępie ustawy choć nie mogą się wykazać studiami wyż-

szemi w zakresie wskazanym w punkcie d) czyną jednak zadość wymienionym tam innym warunkom, jeśli Minister W. R. i O. P. na wniosek właściwego Ordynariatu biskupiego uzna ich pracę naukową lub pedagogiczną za wybitną;

f) byli w czynnej służbie nauczycielskiej, w chwili wejścia w życie przytoczonej na wstępie ustawy i przed upływem 1921 r. ukończyli przynajmniej 45 lat życia oraz 12 lat pracy szkolnej nauczycielskiej w miarze przynajmniej 14 godzin tygodniowo, przesłuchają 3 wakacyjne kursy ministerjalne katechetyczne i zdadzą z przesłuchanego materiału zadowalniający egzamin na prefekta przed komisją biskupią.

§ 4. Duchownym rz.-katolickim, którzy uzyskają kwalifikacje naukowe i zawodowe do nauczania religii w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich na zasadzie § 3 d), e), f) i g) oraz tym z duchownych w § 3 lit. c., którzy nie posiadają dyplomów na nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących lub seminarjów nauczycielskich dyplomy, takie wyda Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 5. Duchowni rz.-katolicy, którzy nie posiadają kwalifikacji, określonych jednym z powyższych artykułów, a nie postarają się o ich nabycie przed ukończeniem 1928 r. tracą prawo nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Głabiński.

58.

Składka roczna za rok bieżący wynosi 1 złoty, zaległe składki 0,50 złotego, za każdy rok wstecz. Uprasza się Ks. ks. Sodalistów, o rychłe nadesłanie zaległych i bieżących składek na nasze P. K. O. 202,549, aby Kasa mogła bez wszelkich trudności pokryć koszty tegorocznych rekolekcji. Do przyszłości pieniężnej dołączyć trzeba manipulacyjne, które wynosi narazie 0,03 zł.

Pelplin, dnia 18 czerwca 1924 r.

Directorium Sodal. Ignatiane.

59.

Kasa Posiłkowa Księży Emerytów diec. chełmińskiej.

Bilans z dnia 31 marca 1923 r.

Stan czynny: 1) Gotówka: 1. 4. 1922 marek: 53.820,62 przychód: 4.115.411,76, rozch.: 3.178.859,39 pozostaje d. 31. 3. 1923: mk. 990.372,99; 2) Efekta 1. 4. 1922 mk.: 289.166,90, pozostaje 31. 3. 1923: mk. 289.166,90; 3) Hipoteki d. 1. 4. 1922: 15000 mk., pozostaje d. 31. 3. 1923: mk. 15000; 4) Kasa Oszczędności pow. lubawskiego w Nowemmieście,

depozyt na książce 4606, d. 1. 4. 1922: mk. 18605,33, przychód 664,18, pozostaje d. 31. 3. 1923: mk. 19.269,51; 5) Dozór Kościelny w Łalkowach, pożyczka d. 1. 4. 1922: mk. 1386,80, spłata mk. 1386,80 6) Utenzylja: mk. 1; 7) Składki zaległe mk. 695.210; 8) Procent (z kuponów) płatny dopiero 1. 7. 23 r. (pro $\frac{1}{1}$ - $\frac{31}{3}$ 23): mk. 2390,82; 9) Procent kuponów niewymienionych z powodu dewaluacji: mk. 8.502,40. Razem stan czynny: mk. 2.019.913,62.

Stan bierny: 1) Konto składek wpłaconych z góry: mk. 628.000; 2) Fundusz żelazny: marek 17.209,08; 3) Fundusz rezerwowy: d. 1. 4. 1922: mk. 370.945,39, przychód (spłata Dozoru Kośc. w Łalkowach mk. 1386,80 i nadwyżka mk. 1.002.372,35) mk. 1.003.759,15, pozostaje d. 31. 3. 1923: mk. 1.374.704,54. Razem stan bierny 2.019.913,62.

Rachunek Zysków i Strat: D. 31. marca 1923 r.:

Winien: 1) Na pensje posiłkowe: mk. 3.063,396, — 2) Koszta administracyjne: mk. 45.366,39; 3) Procent funduszu żelaznego, niedobór gotówki mk. 95,63; 4) Spłata Dozoru Kośc. w Łalkowach: mk. 1386,80; 5) Nadwyżka do funduszu rezerwowego: mk. 1.002.372,35. Razem strona mk. 4.112.617,17.

Ma: 1) Składk: mk. 3.979.197,—; 2) Procent funduszu żelaznego: mk. 698,86; 3) Procent funduszu rezerwowego: mk. 17.038,81; 4) Reszty: mk. 2247,50; 5) Nadzwyczajne ofiary: (ks. H. Panske — Wejherowo 19200,—; ks. Lubiński — Kościerzyna, 21.135,—; ks. Partika — Wejherowo 29.000,—; ks. Bielicki — Błędowo 26.100,—; ks. Kłopotki — Czersk 18.000): mk. 113.435. Razem strona mk. 4.112.617,17.

W roku rachunkowym 1923-24 działalność Kasy musiała pozostać w zawieszeniu z powodu zbyt szybko postępującej dewaluacji pieniądza. Uchwalone na walnym zebraniu z dnia 6 marca 1923 r. stawki składek w wysokości 10.000 mk. za symplum okazały się całkiem niewystarczające, koszt przewidywanego w statucie ściągania ich przez pobranie pocztowe dwudziestokrotnie przewyższałyby całoroczną składkę czterech sympli.

Dla uregulowania przedewszystkiem sprawy składek zwołano walne zebranie na dzień 7 maja b. r. Na tem walnym zebraniu uchwalono pobrać następujące stawki:

- 1) za rok bieżący 1924-25 po 10 złotych za każde symplum,
- 2) za przeszły rok 1923-24 po 5 złotych za każde symplum,
- 3) za zaległości z dawniejszych lat dopuszczalna jest osobna umowa między Kuratorjum a dłużnikiem.
- 4) Każdy nowowstępujący do Kasy płaci wstępnego jeden złoty. Kto dłużej niż 5 lat swego kapłaństwa nie należał do Kasy, płaci za każde pięciolecie po jednym złotym. Do 1-go

października mający zamiar wstąpić do Kasy powinni się zgłosić do Kuratorjum i uiścić należytości. Po 1. października b. r. ustają powyższe ułatwienia i obowiązują przepisy statutu względem wstępnego, przyjmując 1 złoty za markę przedwojenną.

Dotychczasowy skarbnik ks. Chudziński złożył swój urząd, a w jego miejsce wybrano skarbnikiem ks. Wojewodę, prokuratora seminarjum duchownego w Pelplinie.

Wobec powyżej podanych dogodnych warunków prosimy Wiel. Duchowieństwo nie tylko załatwić jak najrychlej wszystkie zaległości i przypadające na bieżące półrocze składki, lecz również prosimy tych czcigodnych Księży Konfratrów, którzy z powodu nieuregulowanych stosunków wstrzymali się dotychczas od wstępowania do Kasy, aby jak najliczniej dali się zapisać na jej członków!

Dalsze istnienie Kasy Posiłkowej jest aż nadto uzasadnione. Pensje emerytalne księży po uregulowaniu ich państwowem nie będą z pewnością z powodu zasad oszczędności tak wysokie, by same mogły zapewnić księżom emerytom przyszłość bez troski. Istnienie zaś dalsze Kasy jest zapewnione; przez ustawowe przerachowanie wierzytelności spodziewamy się wielką część kapitału naszego umieszczonego w funduszu rezerwowym odzyskać.

Koniecznością jest jednak, by Wiel. Duchowieństwo diecezji, jak to było dotychczas i nadal zapisywało się na członków Kasy i regularnie płaciło swe składki. Od ilości członków i płaconych przez nich składek zależeć będzie wysokość statutowego wymiaru pensyj posiłkowych Wiel. Ks. Emerytów.

Wszelkie zgłoszenia należy skierować do przewodniczącego Kuratorjum ks. proboszcza Kupczyńskiego w Garcu.

Pelplin, dnia 15 maja 194 r.

Kuratorjum Kasy Posiłkowej Księży Emerytów

Ks. Kupczyński   Ks. dr. Rożyński
Ks. Chudziński.

60.

Zmiany w Duchowieństwie.

Święcenia kapłańskie odebrali ks.ks. diakoni: Arasmus Antoni, Czapliński Franciszek, Dahlmann Antoni, Dąbrowski Bernard, Dąbrowski Bolesław, Dąbrowski Franciszek, Fiscoeder Feliks, Gorecki Wincenty, Jeka Bolesław, Kijora Albin, Kośnik Karol, Lange Franciszek, Motylewski Franciszek, Panek Paweł, Papenfus Paweł, Pastwa Antoni, Plewa Teodor, Porzyński Alojzy, Prabucki Alojzy, Priss Antoni, Pryba Leon, Radtke Stefan, Piechowski Klemens, Tęgowski Stanisław, Zawadziński Julian, Król Joachim.

z których ks. Piechowski należy do kleru Wolnego Miasta Gdańsk.

2. Przeniesiono jako wikariuszów:
ks. Hugona Szpittera z Zwiniarza do Osieka,
ks. Alojz. Wiczarskiego z Osieka do Strzepcza.
3. Poruczono zastępstwo chorego ks. proboszcza Felskiego w Szynwałdzie ks. Marianowi Włoszczyńskiemu.
4. Instytucję kanoniczną otrzymali:
ks. Franciszek Podlaszewski na probostwo w Dziemianach.
ks. Jan Sieg na probostwo w Starzynie
ks. Leon Tychnowski na probostwo w Borzyszkowach.